

P. E. Society's

**Modern College of Arts, Science and Commerce,
Ganeshkhind, Pune - 16 (Autonomous)**

END SEMESTER EXAMINATION : OCT. / NOV. - 2024

Faculty : Arts

Semester - V

Program : Arts

Program (Specific) : BA (Arts)

Class : TYBA

Course : Geography (Geography of Disaster Management – I)

Course Code : 24GGA3533 (CC - 1E) Paper : I

SET : A

Course Type :

Max. Marks : 70

Time : 3 Hours

Total Pages : 3

Instructions to the Candidates :

- 1. All questions are compulsory. Attempt all questions.*
- 2. Figures to the right indicate full marks.*
- 3. Draw neat diagrams whenever necessary.*
- 4. Use of map stencils is allowed.*

Q. 1. Answer the following questions in one or two sentences. (Any 10)

20

- a) What is disaster?
- b) Write any two objectives of the study of disaster management.
- c) What is 'Standard Operating Procedure' of disaster management?
- d) Define Cyclone.
- e) State any two effects of drought.
- f) Give any four types of media.
- y) Name any two biological disasters.
- r) Write any four types of Storm.
- l) Give the full form of NDRF.
- v) State any two things / tasks to be done in this post - disaster phase.
- m) Mention any two tasks / works to be performed by police department during calamity / disaster.
- n) What is meant by Mitigation?
- s) Give names of any four rivers that flood every year in India.
- t) State any two causes of Hailstorm.

Q. 2. Write short notes on. (Any 4)

20

- a) Concept of disaster management

- b) Geographical conditions and disasters
- c) Atmospheric disasters
- d) Role of media during disasters
- e) National Disaster Management Authority (NDMA)
- f) Cloudburst

Q. 3. Answer the following questions in 200 words. (Any 3)

18

- a) Explain the pre - disaster phase in disaster management.
- b) Classify briefly man - made disasters.
- c) Describe in brief the functions to be performed by the Revenue Department during calamities / disasters.
- d) Explain the causes of drought.
- e) State the characteristics of cyclone formation.

Q. 4. Answer the following questions in 300 words. (Any 1)

12

- a) What is flood? Explain the causes, effects and management of flood.
- b) Discuss in detail the various steps of structure of disaster management.

*****

मराठीत भाषांतर

तृतीय वर्ष कला (TYBA)

आपती व्यवस्थापनाचा भूगोल - I (सेमिस्टर - 5)

विद्यार्थ्यांसाठी सूचना :

1. सर्व प्रश्न अत्यावश्यक आहेत. सर्व प्रश्न सोडवा.
2. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3. आवश्यक असेल तिथे सुबक आकृत्या काढा.
4. नकाशा स्टेन्सील वापरण्यास परवानगी आहे.

प्रश्न- 1, खालील प्रश्नांची एक ते दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही 10)

20

- अ) आपती म्हणजे काय?
- ब) आपती व्यवस्थापन अभ्यासाचे कोणतेही दोन हेतू लिहा.
- क) 'आपती व्यवस्थापनाची प्रमाणित कार्यपद्धती' म्हणजे काय?
- ड) आवर्ताची व्याख्या सांगा.
- ई) अवर्षणाचे कोणतेही दोन परिणाम मांडा.

- फ) कोणत्याही चार प्रसारमाध्यमांची नावे लिहा.
- य) कोणत्याही दोन जैविक आपत्तींची नावे लिहा.
- र) वादळाचे कोणतेही चार प्रकार लिहा.
- ल) NDRF चे पूर्ण / विस्तारित रूप सांगा.
- व) आपत्ती पाश्च्यात या टप्प्यात करावयाच्या कोणत्याही दोन गोष्टी / कामे सांगा.
- म) आपत्ती काळात पोलीस खात्याने करावयाची कोणतेही दोन कामे सांगा.
- न) उपशमन म्हणजे काय?
- स) भारतात दरवर्षी पूर येणाऱ्या कोणत्याही चार नद्यांची नावे सांगा.
- त) गारपीटीचे कोणतेही दोन कारणे सांगा.

प्रश्न - 2, टिपा लिहा. (कोणत्याही 4)

20

- अ) आपत्ती व्यवस्थापन संकल्पना
- ब) भौगोलिक परिस्थिती आणि आपत्ती
- क) वातावरणीय आपत्ती
- ड) प्रसारमाध्यमांची आपत्ती काळातील भूमिका
- ई) राष्ट्रीय आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरण (NDMA)
- फ) ढगफुटी

प्रश्न - 3, खालील प्रश्नांची 200 शब्दात उत्तरे लिहा. (कोणतेही 3)

18

- अ) आपत्ती व्यवस्थापनातला आपत्तीपूर्व टप्पा स्पष्ट करा.
- ब) मानवनिर्मित आपत्तींचे थोडक्यात वर्गीकरण करा.
- क) आपत्ती काळात महसूल खात्याने करावयाच्या कामांची थोडक्यात चर्चा करा.
- ड) अवर्षणाची कारणे स्पष्ट करा.
- ई) चक्रीवादळाच्या निर्मितीची वैशिष्ट्ये सांगा.

प्रश्न - 4, खालील प्रश्नांची उत्तरे 300 शब्दात लिहा. (कोणतेही 1)

12

- अ) पूर म्हणजे काय? पूराची कारणे, परिणाम व पूराचे व्यवस्थापन स्पष्ट करा.
- ब) आपत्ती व्यवस्थापन संरचनेच्या विविध पायऱ्या यांची विस्तृत चर्चा करा.

*****

